

[Thorndahl.]

folketing, hvor over en tredjedel af medlemmerne er nye, vedtager forlig af væsentlig betydning hen over folketetinget.

Den valgte fremgangsmåde kan næppe opfattes som andet end et udtryk for foragt for vort folkestyre og for dette ting.

Statsministeren taler tidligt og silde om samarbejde nu, senest i redegørelsen den 1. marts. Men jeg kan forstå, at statsministeren ikke finder, at et samarbejde med folketetinget er væsentligt, ellers havde man naturligvis ikke afsluttet forhandlingerne, før dette folketing var blevet indkaldt.

Elektricitetsafgiften skal ifølge forslaget være på 2 øre pr. kilowatttime af al el, der leveres fra elværker. Afgiften forventes at indbringe 400 mill. kr. Med fradrag for en godtgørelse på 30 mill. kr. til de helt store firmaer forventes afgiften således at indbringe reelt 370 mill. kr. Nu er disse tal baseret på nogle løse skøn og er allerede imødegået af formanden for Danske Elværkers Forening, Svend Albrechtsen, der har udtalt, at afgiften snarere vil indbringe 300 mill. kr. end de 370 mill. kr., som forligspartierne, der vel næppe besidder større ekspertise inden for dette område end elværkernes forening, har skønnet.

Som det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, har der tidligere været fremsat forslag til lov om afgift af elektricitet, og det foreliggende forslag svarer i høj grad til det forslag, som venstregeringen første gang fremsatte den 8. maj 1974. Dengang blev det offentlige administrationsomkostninger skønsmæssigt anslået til 1/2 mill. kr. årligt, mens engangsomkostningen ved afgiftens indførelse ligeledes blev anslået til 1/2 mill. kr.

I det foreliggende lovforslag er det offentlige omkostninger imidlertid skønnet væsentligt lavere, nemlig 300.000 kr. årligt og 100.000 kr. i engangsomkostninger, en forskel, der nok var nogle bemærkninger værd.

Imidlertid er der heller ikke gjort rede for den samlede samfundsmæssige administrationsafgift ved afgiftens indførelse. Det er naturligvis rimeligt, at folketetinget får et klart begreb om, hvor stort et ressourcspild, med ledsagende reduktion i konkurrenceevnen, produktionen belastes med på grund af afgiften. I brev af 4. april 1975 fra Danske Elværkers Forening til folketingets skatte- og afgiftsudvalg oplyser foreningen, at en gennemførelse af afgiften efter lovforslaget for elforetagenders

vedkommende vil medføre administrationsudgifter på 20–30 mill. kr. årligt og en engangsudgift på ca. 10 mill. kr. Ifølge bemærkningerne til det foreliggende lovforslag findes der i landet ca. 1.000 elektricitetsforsyningsvirksomheder. Hertil kommer et uoplyst antal industrivirksomheder, som fremstiller elektricitet overvejende til virksomhedens eget brug. Det samlede administrative ressourcspild kan således meget let nå ca. 40 mill. kr. årligt. Alene dette forhold antyder, at den foreslåede afgift er uheldig.

Ifølge lovforslaget fritages de helt store virksomheder for afgifter ud over 100.000 kr. pr. år. Det drejer sig måske om 10–15 virksomheder i alt. Der er her tale om en ensidig favorisering af de store virksomheder. Elektricitetsafgiften vil for mange små og mellemstore virksomheder være en større belastning, end en fuld afgift vil kunne være for de store virksomheder. Lovforslaget er derfor ejendommeligt på dette punkt, især da den danske erhvervsstruktur er sådan, at vi virkelig har mange små og mellemstore virksomheder.

På dette punkt har loven således kun mening, såfremt den skal ses som led i en politik, der har til hensigt at begrænse antallet af små og mellemstore virksomheder og herigennem forstærke virksomhedskoncentrationerne.

Det er helt givet, at de ekstraomkostninger, der på denne måde rammer vor produktion, vil medføre en forringelse af landets konkurrenceevne stik mod augustforligets intentioner, og afgiften vil derfor også medvirke til at forøge arbejdsløsheden inden for en række virksomheder.

Direkte vil afgiften selvfølgelig også ramme de arbejdspladser, der fremstiller elektricitet, elektriske apparater, og her først og fremmest de arbejdspladser, der fremstiller elradiatorer.

Inden folketetinget kan tage endelig stilling til en elektricitetsafgift, må vi derfor vide, hvor mange familier afgiften vil drive ud i arbejdsløshed. Elafgiften rammer først og fremmest de enkelte familier, idet afgiften jo indebærer en forbrugsbegrænsning. Det fik så måske endda være, såfremt afgiften også ramte familierne nogenlunde ensartet, men det fortvivlende ved dette lovforslag er, at det i særlig høj grad rammer et tilfældigt udsnit af den danske befolkning, nemlig dem, der har elektricitetsopvarmning i deres boliger. Disse familier skal i gennemsnit af med en ekstraomkostning på ca. 500 kr. pr. år. Man kunne med nøjagtig samme